

Laudáció – Faragó Laura

„A néphagyomány nem töltötte be rendeltetését azzal, hogy a nép zeneéletét ellátta. Köze van még az élethez, a mindnyájunk mai életéhez... S eljön az idő, mikor a művelt réteg a néptől átvett hagyományt új művészi formába öntve, újra átadhatja a nemzeti közösségnek, a nemzetté vált népek.” - Kodály Zoltán *A magyar népzene* című tanulmányában 1937-ben (a Viski Károly szerkesztette *Magyarság néprajza* IV. kötetében) fogalmazta meg a fenti gondolatokat, amely évszázados programot adott a magyar népzenei kultúrának.

Az elmúlt évtizedekben nemzedékek legjobbjai indultak el ezen az úton – szinte függetlenül a társadalmi viszonyoktól, hiszen a népi kultúra értékeinek éthosza mindig áttörte a politikai rendszereket. Ezt bizonyítja többek között az is, hogy az 1956-ban levert magyar forradalom után 15 évvel, 1969/70-ben a *Röpülj páva* televíziós népdalverseny az egész országot lázba hozta, majd pedig ez a felbuzdulás a táncház mozgalom térhódításában manifesztálódott. Népi nemzeti kultúránk értékeinek maradandóságát, reneszánszát és európaiságát igazolja a közelmúltban lezajlott *Fölszállott a páva* televíziós népzenei és néptánc vetélkedők hazai sikere és nemzetközi visszhangja is.

Faragó Laura ennek a korszaknak egyik legszínesebb, legtehetségesebb személyisége, aki egy valóságos nagycsalád 11 gyermeke közül hatodiknak látta meg a napvilágot. Aki 1970-ben csángó dalaival a *Röpülj páva* televíziós népdalverseny nagydíjasa lett, többek között olyan zsűritagok ítélete szerint, mint Török Erzsébet, Sárosi Bálint, Kodály Zoltánné, Petrovics Emil. Majd ugyanebben az esztendőben az angliai Middlesborough Nemzetközi Népdalversenyén 38 ország 42 versenyzője közül I. díjat és Nagydíjat kapott.

Tekintettel Faragó Laura pályájának, eddigi előadóművészi, népzenei és zenepedagógiai tevékenységének rendkívüli sokszínűségére, gazdagságára, – a rendelkezésemre álló időben szinte csak a legfontosabb tényekre szorítkozhatom.

1971-ben diplomázott a Szegedi Tanárképző Főiskolán, magyar irodalom és ének-zene szakon, ahol magánének tanára Gábor Éva (aki Trianon után Kézdivásárhelyről Budapestre kerülvén Lajtha László népdal-lejegyzője volt), valamint a rendkívüli tehetségű (korán elhunyt) karnagy, Kardos Pál tanítványa. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Sziklay Erika növendéke, majd Berlinben Kodály Zoltánné segítségével – a Hans Eisler Zeneművészeti Főiskolán Dagmar Freiwald Lange tanítványaként 1979-ben dal- és oratóriuménekesként diplomázott.

1976-tól 1993-ig az Országos Filharmónia szólistája. (Ebben az évben megszűnt a szólisták státusza a Filharmóniánál.) 1970 és 2000 között 1000-nél többször együtt lép föl Jancsó Adrienne-nel nagysikerű *Földédesanyám* című balladaestjén – szerte az országban.

Repertoárja Bartók Béla népdalfeldolgozásaitól – Kodály Zoltán dalköltészetén át az elmúlt öt évszázad múdal-irodalmáig ível, egészen napjainkig. Önálló estjeinek sorából kiemelném a következőket: *Asszonyszerelmek – asszonysorsok* (népköltészeti összeállítás), *Elindultam szép hazámból* (Bartók és Kodály népdalfeldolgozásai), *Szeretném, ha szeretnének* (Ady Endre szerelmei és dalai), *Édes hazámat akartam szolgálni* (Domokos Pál Péter moldvai csángó népdal- és népmese gyűjteménye) címűeket, illetve a legutóbbit: *Árad a fény* (Egressy Béni emlékműsor születésének 200. évfordulójára: a zeneszerző Petőfi-dalaiból). Önálló népzenei hanglemezeiből: *Szívárvány havasán, Júlia szép leány* – szóló balladák és népdalok, *A magyar dal ezer éve*. Könyvei: *Ünnepeink* – néprajzi írások gyűjteménye, *Szülőföldem – zengő anyanyelvem*, mely a Kárpát-medencében élő harminchat magyar íróval és költővel folytatott beszélgetéseket tartalmaz, s ezáltal a magyarság szellemi kordokumentumának tekinthető. Az idei könyvhéten megjelent *Szép illatja száll a víg szívemre* című – a Baranyába 1941-ben áttelepült csángók dallamvilágának gyűjteménye, melyhez a költő Juhász Ferenc írt előszót: *Ibolyás domb – feltámadt temető* címmel, amelyből hadd idézzek egy mondatot: „Faragó Laura ez a virág-torkú asszony énekével nekem mindig olyan volt, mintha egy gótikus katedrális kőcsipke-tornyában, a hideg kőcsőben egy fehér galamb száll, verdesve vérző szárnytollával, a szárnyverdesés-hang, a lázas szívhang lüktetése emelkedik egyre feljebb, a végtelen felé, de az ablaktalan vak toronyból nincs kiszabadulás.”

Mindeközben Faragó Laura az elmúlt években zenei műsorokat szerkeszt a Bartók Rádióban és a Magyar Katolikus Rádióban; két évtizede éneket, népi éneket tanít Budapesten a Köbölkúti általános iskolában, a Lónyai utcai Református Gimnáziumban, a VI. kerületi Tóth Aladár és a VIII. kerületi Józsefvárosi Zeneiskolában.

Befejezésül hadd mondjam el: Faragó Laura azon sokoldalúan művelt, tudatos művészek közé tartozik, akinek példaképe a felejthetetlen Török Erzsébet (Magyar Örökség-díjas, 2003), s akinek művészi hitvallása: a magyarság rendületlen szolgálata, a magyar daléneklésben kiteljesedni: a „művészi értékű” népdalok és a „népdalértékű” múdalok szépségének, esztétikumának, metafizikájának és éthoszának – a költő Nagy László metaforáját részben újrafogalmazva – „balladában bujdosó” énekeseként, a „bartóki szintézis” jegyében, – a Magyar Örökség-díjra feltétlenül érdemes.

Dr Tóthpál József